

Een zonneveld in de Ellecomse Polder i.r.t. gemeentelijk beleid

Een studie naar het vigerende gemeentelijke beleid

Wie zich in het gemeentebestuur van de afgelopen ca. 10 jaar verdiept, kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de gemeente een draai van 180 graden heeft gemaakt door in de eerste conceptkaarten zonnevelden in de Ellecomse Polder onder voorwaarden voorstelbaar te achten. Het huidige bestemmingsplan 'Landelijk gebied' (2009) omschrijft de polder als een 'agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarde'. De regels zijn gericht op het instandhouden en waar mogelijk versterken van het huidige gebruik en de huidige ruimtelijke karakteristieken. Ook is het gebied bestemd voor de afvoer van hoogwater.

In het gemeentelijke bestemmingsplan voor Ellecom (2015) en de Structuurvisie Kleine Kernen (2016) wordt een beeld geschapen van een dorp dat het karakter heeft van een buitenplaats. Een karakter dat gekoesterd en versterkt moet worden. De doorzichten naar de omgeving worden in beide beleidsstukken als waardevol benoemd. Op sommige plaatsen mag je in Ellecom van het bestemmingsplan niet bouwen om genoemde zichtrelaties te bewaren.

Uit onder andere de Erfgoednota (2017) blijkt dat de gemeente net als Wageningen, Renkum, Arnhem en Rozendaal een convenant heeft ondertekend en medeopsteller is van de gebiedsvisie Gelders Arcadië. Deze visie is onder andere gericht op de instandhouding van de buitenplaatsen, maar ook op het geven van een nieuwe impuls aan verwaarloosde buitens. In dat licht moet waarschijnlijk de met bewoners opgestelde gebiedsvisie voor Avegoor (2015) gezien worden, waarvan het herstellen van de parkaanleg van het Weidepark en de zichtlijnen op dit park belangrijke onderdelen zijn. En ook de gemeentelijke wens om de zichtlijnen vanuit Bergstein te herstellen, vastgelegd in de intentieovereenkomst voor de functieverandering van (o.a.) locatie Maalderink, komt hier vermoedelijk uit voort. In de stukken bij het bestemmingsplan voor deze functieverandering (2017) wordt zelfs landschapsherstel in de vorm van een herplant van knotwilgensingels voorgesteld. Ook dat is vermoedelijk een gemeentelijke wens.

In de visie voor de Havikerpoort (2017), waarvan de gemeente één van de samenwerkingspartners is, in de visie voor Avegoor, en in de Omgevingsvisie Buitengebied (2019) wordt de omgeving van Avegoor gezien als een belangrijke ecologische schakel tussen de Veluwe en de uiterwaarden. De beeklopen in de polder zijn HEN-water (Hoogste Ecologische Niveau) vanwege de bijzondere flora en fauna; de rest van de polder is een Groene Ontwikkelingszone, waar 'wordt ingezet op versterking van de samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden', aldus de Omgevingsvisie Buitengebied. Waarschijnlijk is dat ook de reden dat in de visie voor de Havikerpoort ingezet wordt op natuur-inclusieve landbouw in de Ellecomse Polder.

De recente Omgevingsvisie Buitengebied – tot stand gekomen onder dit college – is het eerste gemeentelijke beleidsstuk dat ruimte creëert voor inpassing van zonnevelden en windmolens in het buitengebied. Maar nog steeds goed passend bij de landschappelijke kwaliteiten. Bovendien hecht de visie veel waarde aan burgerparticipatie. En zet zij nog steeds in op een kwaliteitsimpuls: bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan belangrijke

zichtlijnen, maar ook door voor de omgeving tussen De Steeg en Dieren in te zetten op een ruimtelijke en functionele verbinding van de landgoederen.

Conclusie

Alles overziend zijn zonnevelden bijna niet te realiseren in de Ellecomse Polder. Het ecologisch beleid is gericht op versterking van de Havikerpoort als één van de drie belangrijke ecologische verbindingen tussen Veluwe en uiterwaarden. De beeklopen zijn beschermd vanwege de bijzondere flora en fauna. En het ecologisch beleid voor de rest van de polder is ook gericht op versterking. Zonnevelden verhouden zich hier slecht toe.

De polder kenmerkt zich bovendien door een grote openheid en een verdiepte ligging ten opzichte van het dorp. De polder is vanuit het dorp prominent zichtbaar; een ruimtelijke kwaliteit die in de verschillende beleidsstukken terecht op waarde geschat en beschermd wordt. Delen van de polder zijn ingericht als onderdeel van het park van de buitenplaatsen Avegoor en Bergstein. In de afgelopen jaren heeft de gemeente hier juist ingezet op herstel: van de parkaanleggen, en van de zichtrelaties. Doordat het gebied ook is aangewezen als waterbergingsgebied bij hoge waterstanden in de IJssel zullen zonnevelden verhoogd zal moeten worden geplaatst, en door de openheid van de polder en de hogere ligging van het dorp bijzonder zichtbaar zijn. Dat is niet in overeenstemming met het buitenplaatskarakter dat voor Ellecom nagestreefd wordt, door de aantasting van de parklandschappen en zichtlijnen van Avegoor en Bergstein niet in overeenstemming met de afspraken binnen Gelders Arcadië, en niet met de intentie uit de Omgevingsvisie Buitengebied om de landgoederen in het gebied tussen De Steeg en Dieren te verbinden.

4 september 2020, Initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt Ellecom

Bijlage: een overzicht van in dit kader relevant beleid